

KERALA PUBLIC SCHOOLS
HOME ASSIGNMENT(21ST to 23RD DEC 2020)

CLASS	SUBJECT	TOPIC / CHAPTER	MODULE / ASSIGNMENT
VII	SANSKRIT	Chapter 15 बालकः ध्रुवः	<p>१ संस्कृत में उत्तर दें । क) सुनीति का आसीत् ? उ० - सुनीति उत्तानपादस्य ज्येष्ठा पत्नी आसीत् ।</p> <p>ख) ध्रुवस्य पितुः नाम किम् ? उ०-ध्रुवस्य पितुः नाम उत्तानपादः आसीत् ।</p> <p>ग) ध्रुवः किम् ऐच्छत् ? उ०-ध्रुवः पितुः अंके आरोद्गम ऐच्छत् ।</p> <p>घ) उत्तमः कः आसीत् ? उ०- उत्तमः सुरुचेः पुत्रः आसीत् ।</p> <p>ड.) ध्रुवः तपः कर्तुं कुत्र आगच्छत् ? उ०- ध्रुवः तपः कर्तुं मधुनामकं महावनम् आगच्छत् ।</p> <p>२ सम्बन्धित शब्दों से वाक्य रचना करें।</p> <p>क) सिंह + आसनम् = सिंहासनम् ख) तस्य + एव = तस्यैव ग) महत् + तपः = महत्पः घ) निः + फला = निष्फला ड) सप्त + ऋषीणाम् = सप्तर्षीणाम्</p> <p>३ उचित शब्द चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति करें।</p> <p>क) उत्तानपादस्य द्वे पत्न्यौ आस्ताम् ।</p> <p>ख) ध्रुवः सुनीतायाः पुत्रः आसीत् ।</p> <p>ग) पितुः अंके उत्तमः आसीनः आसीत् ।</p> <p>घ) ध्रुवोऽपि पितुः अंके आरोद्गम् ऐच्छत् ।</p> <p>ड.) भगवतः शरणं गच्छ ।</p> <p>४ निम्नलिखित शब्दों से वाक्य रचना करें ।</p> <p>पत्नी - सीता रामचन्द्रस्य पत्नी आसीत् । समीपे - मम समीपे दश रूप्यकारिणी सन्ति । मातुः - रामस्य मातुः नाम कौशल्या आसीत् । तस्मै - तस्मै बालकाय मोदकं ददातु । मा - केनाऽपि सह विवादं मा कुरु । तपः - ध्रुवः वने तपः आचरितवान् ।</p>

७ निम्नलिखित क्रियापदों के धातु लिखें ।

क्रियापद	धातु
ऐच्छत् -	इष्
गच्छ -	गम्
आस्ताम् -	अस्
निवत्स्यति -	नि -वस्
अवदत् -	वद्

८ निम्नलिखित वाक्यों का अनुवाद करें।

- क) तस्य द्वे पत्न्यौ आस्ताम् ।-
उनको दो पत्नियाँ थीं।
- ख) वत्स ! वृथा एव ते मनोरथः ।
पुत्र! तुम्हारी अभिलाषा व्यर्थ ही है।
- ग) सः एव स्वप्रसादात् तव मनोरथं पूरयिष्यति ।
वे ही अपनी कृपा से तुम्हारे अभिलाषा को पूरा करेंगे ।
- घ) पुरा उत्तानपादो नाम एक : राजा आसीत् ।-
प्राचीन काल में उत्तानपाद नामक एक राजा था।
- ड.) कनिष्ठा सुरुचिः राज्ञः अधिकं प्रिया आसीत् ।
छोटी सुरुचि राजा की अधिक प्यारी थी।

DIRECTOR ACADEMICS